

Březinová, Helena

Obsah

In: Březinová, Helena. *Textilní výroba v českých zemích ve 13.-15. století : poznání textilní produkce na základě archeologických nálezů*. Klápště, Jan (editor); Měřínský, Zdeněk (editor). Praha: Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, 2007, pp. 5-6

ISBN 807308144X

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/127390>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

OBSAH

I. Úvod	7
II. Dějiny bádání o historickém vývoji textilní výroby	8
III. Přehled pramenů	10
III.1. Prameny k poznání historie textilní výroby	10
III.1.1. Archeologické prameny	10
III.1.1.1. Nálezy textilií	10
III.1.1.2. Nálezy textilních nástrojů	12
III.1.1.3. Evropské soubory středověkých textilií a textilních nástrojů	12
III.1.2. Ikonografické prameny	13
III.1.3. Písemné prameny	15
III.1.4. Etnografické prameny	16
III.1.5. Experiment	16
IV. Soupis archeologických nálezů dokládajících textilní výrobu na území Čech, Moravy a Slezska	19
IV.1. Archeologické nálezy textilií	19
IV.1.1. Vyhodnocení	45
IV.2. Archeologické nálezy textilních nástrojů	50
IV.2.1. Přeslen	51
IV.2.2. Pružinové nůžky	57
IV.2.3. Vřeteno	59
IV.2.4. Tkalcovský mečík	59
IV.2.5. Síťovací jehla	59
IV.2.6. Razítko k potiskování látek	59
IV.2.7. Vyhodnocení	60
V. Textilní výroba v českých zemích ve 13.–15. století	62
V.1. Struktura a organizace textilní výroby	62
V.2. Textilní suroviny	64
V.2.1. Suroviny rostlinného původu	64
V.2.2. Suroviny živočišného původu	65
V.3. Textilní technologické postupy	66
V.3.1. Získání suroviny a příprava předeiva	66
V.3.2. Výroba příze a nití	68
V.3.3. Tkaní	68
V.3.4. Netkalcovské techniky	70
V.3.5. Úpravy hotových textilií	72
V.4. Textilní nástroje a výrobní zařízení	74

V.4.1. Nástroje k přípravě předuva	74
V.4.2. Nástroje přadlácké	76
V.4.3. Nástroje tkalcovské	81
V.4.4. Nástroje k netkalcovským technikám	89
V.4.5. Nástroje k zušlechťování textilu	90
V.4.6. Nástroje mylně přiřazované k textilní výrobě	92
V.4.7. Plomby	93
V.5. Využití textilních výrobků	93
V.5.1. Oděv a oděvní součásti	93
V.5.2. Neoděvní využití textilních výrobků	94
VI. Importované textilní výrobky	96
VI. 1. Stanovení místa výroby dochovaných středověkých tkanin	97
VI. 2. Importované tkaniny v českých archeologických nálezech	97
VII. Srovnání raně středověké a vrcholně středověké textilní produkce v českých zemích	99
VII.1. Textilní výroba v raném středověku	99
VII.2. Proměny textilní výroby ve vrcholném středověku	100
VIII. Závěrečné shrnutí	102
IX. Slovník základních pojmů z textilní terminologie	105
X. Prameny a literatura	107
XI. Seznam vyobrazení	115
XII. Summary: Textile manufacture in the Czech Lands in the 13 th -15 th centuries. Understanding textile production on the basis of archaeological finds. (English by Alastair Millar)	119
XIII. Obrazová příloha	139